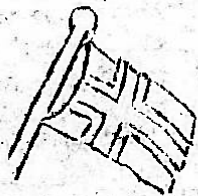

F R I T T L A N D

Nr. 20 - 2. årg.

Freitag, 16. februar 1945.

PÅ SEIERENS DAG.

Etter alt å dømme er den dag ikke fjern da freden og friheten er vunnet, den dag da fienden, som har tråkket på oss i snart 5 år er blitt den slagne motstander og fiendens beværende lakeier er blitt den slagnes usleste og forstutte håndlangere. Seierens dag, gledens dag og samtidig en dag som stiller større krav til vår verdighet og disiplin enn noen annen gang under hele vår frihetskamp.

Terror, maktmisbruk og utnyttelse har sådd hat og hevnløst, undertrykkelse har skapt en trang til umiddelbar gjengjeldelse hos hver enkelt, mot hver enkelt, men denne naturlige reaksjon må holdes tilbake. Vi må vise den samme beherskelse i seieren som i nederlagene og ikke skjønne ut en verdig kamp med en uverdigg opptræden når kampen er vunnet.

Tyskerne og nazistene har innført rettsløse tilstander, undergravet retten, overtrådt loven, makten har erstattet retten, vilkårlighet fra den enkelte har trådt i den prøvende domstols sted. Vi har lidt under dette, vi har anklaget dem for rettsstridig maktmisbruk, for terror og tvang. Og vi har ikke, når vi får makten gjøre oss skyldige i maktmisbruk som vi har anklaget våre fiender for.

Det vil forefinge vår seier, om vi, som har kjempet for den frie rettsstat skal hengi oss til rettsløs maktutøvelse, vi fornædret oss selv hvis vi lar oss forlede til å bruke nazistiske våldsmetoder, ja da har nazistene allikevel vunnet over oss hvis vi i vår gjengjeldelse kommer ned på deres nivå.

Ingen må dømmes uten etter lov og straffes uten etter dom. En lidenskapsløs domstolsbehandling og en streng straff er den verdige måte å reagere på, da blir landsforrøderne ribbet for et hver skjær av romantikk, enhver mulighet for martyrylorie. Gatens justis har aldri gavnnet noe berettiget formål, den er vilkårlig, uberettiget og uverdigg for et folk som i flere lange undertrykkelses år har vist at kultur og disiplin er langt sterkere våpen enn rå overmakt.

På oppfordring fra Hjemmefrontens Ledelse offentliggjør vi følgende: VÅR MED OG FORBERED RETTSOPPGJØRET.

Den uro som har vist seg i enkelte befrieide land, skyldes for en stor del misnøye med rettsforfølgningen mot landssvikerne. Folket har reagert mot at myndighetene ikke gjør raskt og effektivt opp med dem som har sveket og mot at mange av landssvikerne tilsynelatende ikke bare slipper straff, men endog fortsetter i framskutte stillinger i samfundet.

Vi vet nå at myndighetene ofte har vært like tyrlige som folket etter å fremme rettsoppgjøret. Det er mangelen på et klart og sikkert bevismateriale som har sinket rettsforfølgningen uten at noen har villet det.

Dette må vi lære av! Vi skal ha et rettsoppgjør med landssvikerne i Norge, ikke lynch-justis og solvtakt etter nazistisk mønster. Vi vil ikke sette flekk på våre rettstradisjoner og skaffe landssvikerne ufortjent medlidenhet. Ingen urett er så stor at ikke retten kan dømme den. Men vi skal ha et raskt og effektivt rettsoppgjør, ingen byråkratisk sendrekthet eller sentimental overbærenhet - slik som landssvikerne håper. I enhver sviker skal stå til ansvar og få sin strenge velfortjente straff - enten han er stor eller liten.

Våre myndigheter ute og hjemmefrontens organer har gjort sine forberedelser, men oppgaven er stor og de trenger assistanse. Hver norsk mann og kvinne kan uten fare for egen sikkerhet være med på å forberede et raskt og rettferdig rettsoppgjør ved å hindre at beviser går til spille. Alle må nå begynne å skrive ned det de vet eller kommer over av opplysninger om

landssvikerne og deres forbrytelser, for å lette politiet og domstolene i deres arbeid. Prøv ikke å bringe opplysningene videre i dag. Gjør dem på et sikkert og tørt sted og lever dem til nærmeste politimyndighet når landet er fritt igjen.

Vår oppmerksom på følgende: Skriv ikke ned rykter eller løst snakk, men bare kjennsgjeringer som du har sikker viten om. La ikke nedtøgnelsen få farge av personlig forbitrelse og hovnfølelse. Det er den rone sannhet som interesserer. Stol ikke på det du vet er alminnelig kjent. Det kan være et mistak. Men oppgi andre vitner som kjenner til saken. Ta med alle enkeltheter ved det du skriver om. Hår? Hvor? Hvordan? Tidfest nedtegningen av opplysningene.

Disse ting har det særlig interesse å få vitnefast på det rone:

1. Hvem er medlem av NS? Hvem har vært medlem av NS etter 9. april 1940 og meldt seg ut etterpå? Når meldte han eller hun seg ut?
2. Hvem har vært med i hirden, germanske SS e.l. nazistiske kamper?
3. Hvem har angitt gode nordmenn til tysk eller norsk politi?
4. Hvem har pekt ut norske gisler for fienden?
5. Hvem står i Gestapos eller statspolitiets tjeneste?
6. Hvem har torturert eller brukt vold mot gode nordmenn under forhør eller i fengsel?
7. Hvem har stjålet eller ulovlig tilegnet seg verdier f.eks. fra norske organisasjoner som er "oppløst" eller fra privatpersoner som har måttet reise fra landet?
8. Hvem har tjent seg rik på krigen ved arbeid for tyskerne?
9. Hvem har ansvaret for ulovlige avsettelse av offentlige tjenestemenn eller tillitsmenn?
10. Hvem har ansvaret for ulovlige bevilgninger av offentlige eller private kasser?
11. Hvem hjelper fienden med å forberede eller sette i verk ødeløggelse av norske verdier, f.eks. under en tilbaketrekning?

UKEOVERSIKT.

Som alltid før har russerne også under sin vinteroffensiv i år på en mestenlig måte forstatt å skifte tyngdepunkter, slik at motstanderen aldri får ro. Ikke før er situasjonen nødtørftig stabilisert på ett avsnitt, før en ny offensiv setter inn på et annet sted. I første omgang i år var det sirlø flyen som var i forgrunnen, med støtet mot Krakau og Övre Schlesia. Så kom Sjukovs overraskende gjennombrudd på midtavsnittet med erobringen av Warsjava og Lodz, og straks etter kom gjennombruddet i Öst-Preussen. I neste omgang skiftet interessen igjen til midtavsnittet, hvor Sjukov foretok sin sensasjonelle framrykning til Oderfloden ved Frankfurt, og mens denne front for øyeblikket er inne i et oppladningsstadium og operasjoner av - tross alt - mer sekundær karakter gjennomføres på flyene i nord (Öst-Preussen og Pommern), har russerne satt inn et nytt hovedstøt på den schlesiske front, som stort sett har fått hvile siden erobringen av Industriområdet og framrykningen til Breslau.

I midten av forrige uke satte det inn en russisk offensiv i stor målestokk fra de bruhoder ved Steinau, Brieg og Oppeln som russerne hadde erobret alt i offensivens første fase, og hvor det siden har funnet sted en kraftig oppladning. Det russiske framstøt som fant sted over en frontbredde av hele 100 km, ble mødt med hard tysk motstand, men har likevel med uførtstædig kraft rullet fram over livsviktige tyske stillinger og har forløpigg nådd til et punkt omtrent halvveis mellom Breslau og Dresden. Dessuten er Glogau på nordflanken omringet og Breslau truet med fullstendig omfatning

fra vest (Liegnitz) og sørst.

Betydningen av dette gjennombrudd kan vanskelig overvurderes. Det betyr ganske enkelt at Oder-linjen er definitivt revet opp i sør, og at de tyske styrker foran Berlin om ikke lang tids med et angrep i flanke og kanskje endog rygg. Foreløpig har presset vært sterkost i vestlig retning, mot Dresden, men det er meget sannsynlig et samtidig som Sjukov setter an sitt frontalt angrep mot Frankfurt-Ostlin-linjen når oppladningen her er ferdig, vil Konjeks styrker svinge av mot nordvest og dermed skape en høyest komplisert og farlig situasjon for hovedstadens forsvarere, som her ikke har noen naturlig hindring å støtte seg til.

I Ost-Preussen fortsetter den russiske framrykning ubønnhørlig og gjør for hver dag situasjonen for de fönesteigste tyske styrker i Königsberg og langs kysten vestenfor mer prekär. Det kan neppe være noe håp for dem om å unngå fullstendig tilintetgjørelse. I Pommern er en tilkøende situasjon under utvikling ved framstøtene mot Danzig og Stettin og det trykk som øves på fronten i det sørlige Pommern, men her har tyskerne enda en viss dybde i sitt operasjonsområde og muligheter dels for en evakuering sjøveien, dels for et utbrudd mot vest. Om de makter å utnytte dem, vil antagelig de nåmeste par uker vise.

Også på sønrflyten, i Øvre Schlesia og i Ungarn går russerne fram, og Budapests fall kan komme til å spille en stor rolle for de videre operasjoner mot Østerrike og Tsjekkoslovakia i det betydelige russiske troppestyrker nå er frigjort.

I vest eter amerikanske og britiske styrker seg jevnt og trutt gjennom Slegfriedlinjen, samtidig som man antagelig legger siste hånd på forberedelsene til en virkelig gjennombruddsoffensiv. Den kan komme samtidig med Sjukovs forestående nye framstøt mot Berlin. Foreløpig er kampevirksomheten størst i Ni Jaegen-avsnittet hvor kanadterne har gjort gode framskritt i det siste og på avsnittene sør for Aachen, ved Urft og Pfalz. Tyskerne, som for bare et par uker siden hadde i gang betydelige offensive operasjoner i Alsace, er også her hele veien på defensiven.

Luftoffensiven mot tyske jernbane- og oljebol fortsetter med betydelig kraft. Et nytt trekk i bildet de siste par uker er den direkte støtte anglo-saksernes flyvevåpen gir russerne ved de store angrep mot oppmarsj- og etappesentrene for den tyske østfront, jernbaneknutepunkter som Berlin, Magdeburg, Leipzig, Chemnitz og nå sist Dresden, som natt til onsdag var gjennstand for et av krigens kraftigste bombardementer; 1.400 tunge bombefly var satt inn-

NORGE S NYTT.

Jørgensen, som ifølge tirsdagsavisene er blitt idømt 20 års fengsel ved sårdomstol (bl.a. for pengeutpressning til "heimefronten"), er medlem av N.S., sønn av en nazikjøper på Lillestrøm og har tre søstre som driver med tyskerarbeid.

Det er ikke tyskerne som står bak den mobilisering av NS styrker som foregår, men Quisling. Vi kan vel vente oss en ny terrorbølge.

Søndag var det stor fyllefest på Viktoria Restaurant (i overensstemmelse med situasjonen omdømt til "Atheneum" restaurant) hvor 60 nazipamper konsulerter med kvanta alkohol. 70 var invitert, men 10 turde ikke gå ut i mørket. Etter festen ble flere av kelnerne beskyldt for å ha stjålet brennevin fra de høye herrer, og enkelte fikk oppsigelse på timen. Alle "herrene" ble usannsynlig fulle. De omfattende reiser som har vært foretatt i Viktoria restaurant kostet 6 millioner kroner. Quisling har egen hjemmelig avdeling og egen garderobe. Nazistene har et eget klubbløkalder, og i et av rommene er det 5 stoler og 1 sofa, som tilsammen kostet kr. 60.000.

Der har vært store rasslar på Sunndøre, og i Volde er 125 mennesker arrestert.

Det ryktes at nazispissene (rikstinget?) skal sammenkalles til et møte søndag.

Onsdag kom det til skuddveksling i Sandvika mellom tre unge norske patrioter og tyskere. De tre ble såret (drøpt?), og lagt inn på Bårn sykehus. En skal ha greid å rømme fra sykehuset.

En lang rekke av de som er begått i Oslo/omegn er foretatt av en bande på 11 frontkjemper, som har hjemskilt Francis Bennett, Mattemaker Illness, buntaaker Skullerud, Sparaskillingbanken (røvet kr. 16.000).

Østfronten. Marskalk Konjev har under sin framrykning mot Dresden nådd elva Kwels på bred front. Hans høyre fløy har omgått Glogau og besøkt Routhan, 20 km NV for Glogau. To kolonner rykker videre mot Sagan. Konjev har nådd elva Nelsse rett overfor Görnitz, 60 km fra Dresden, etter et nytt framstøt på over 30 km. Det kjempes om fergestedene over Nelsse. En tysk panserdivisjon/nettopp var sendt fram, ble fullstendig revet opp. Flere byer i Schlesia er omringet og det er tatt mange depoter med rustningsutstyr og ammunisjon.

Store styrker russiske bombefly angriper troppekonsentrasjoner langs veiene til Dresden. Konjev besatte onsdag 7 byer og 200 steder. Hans venstre fløy har nådd Striegau, 40 km SV for Breslau. Russiske styrker kan nå se den sachsiske grense. I Pommern ble Schneidewitz inntatt onsdag. 7.000 tyskere falt og 5.000 tatt til fange. I Ost-Lyskland etterlater tyskerne seg en mengde utstyr. På to dager ble det tatt 745 tyske fly på flyplasser som var rømmet. I Ungarn rykker marskalk Malinowski og general Tolbuchin mot Bratislava og Wien. I Budapest er det tatt ialt 123.000 fanger. Blant de falne er to generaler. Eskverdivisjon meldte torsdag om et dristig kupp av en russisk kavalleriavdeling. Etter et hurtig ritt over tilfrosne myrer nådde de jernbanestasjonen i utkanten av en by, og kom så overraskende at det neppe ble løst et skudd. Troppene fikk ordre til å bemanne stillverkene og pense ankomme tog inn på sidespor. Først kom to tog med utstyr, senere et persontog. Det siste var fullt av høystående nazister som håpet å redde seg unna til det indre av Tyskland. Deres forbauselse over å bli kommandert ut vakte stor munterhet hos russerne. 47 lokomotiver og over 1000 jernbanevognar ble tatt.

Vestfronten. Britiske styrker har framgang i oppmarsjen mot Rhinen Ø for Maas, S for Reichswald og SØ for Kleve. Korrespondenter skriver at tyskerne vet de kjemper forgjeves i dette avsnitt, men de kjemper allikevel innbitt. De har gjort fire motangrep, som er slått tilbake. Tre landsbyer S for Reichswald er ryddet. Amerikanerne har tatt et nytt brudd over elva Niers NW for Kessel, og rykker fram mot byen. Ø for Ni Jaegen har troppene sprengt seg inn i en landsby på vestbredden av Rhinen rett overfor Emmerich. Colman-lommen er det ialt tatt 20.000 fanger. 3 amerikanske arme er rykket inn i Erzenen, 3 km fra Eichtornach. Det foregår gatekamper i byen. Der Angriff skal innstilles fra tirsdag. Avisen ble grunnlagt av Goebbels men har vært Leys blad. At denne stoppes i stedet for Berliner Nachtausgabe, som nå er Berlins eneste aftenavis, tyder på at Himmler gledet seg over å bringe Ley til taushet.

Østen. På Filippinene har amerikanerne inntatt Cavite, en viktig japansk flåtebase, SW for Manila. - Flygende festninger fra basene på Marianone har bombet Nagoya, et japansk depot N for Rangoon.

Hellas. Churchill er kommet til Athen hvor han ble mottatt med oldevill begeistring. Godt og vel 25.000 mennesker var til stede da han talte fra en balkong. Churchill ble torsdag utnevnt til åresborger av Athen. Avtalen mellom den greske regjering og EAM er godkjent av EAM's sentralkomite. Besetningsstillingen i Athen er opphevet og alle dødsdommer avsagt av militære domstoler er opphevet.

London. Te finner er kommet til London for å delta i den internasjonale fagforeningskongress. Det er de første representanter for et tidligere fiendtlig land som er kommet til England.

Amerika. Stettinius reiste fra Moskva med fly onsdag.

Flyangrep. 800 tunge britiske bombefly angrep Dresden natt til onsdag. Det var svak motstand fra Luftwaffe og luftvern. 1.350 amerikanske bombefly angrep Dresden onsdag i dagslys. Torsdag var 1.100 tunge amerikanske bombefly over Dresden og Kottbus. Natt til onsdag ble en bedrift for syntetisk olje i Magdeburg og mål i Böhlen, Nürnberg, Bonn og Dortmund angrepet. Natt til torsdag var 1.300 britiske fly over Tyskland. 800 maskiner rettet et dobbeltangrep mot Chemnitz. Andre mål var Berlin, Duisburg, Weimar, Nürnberg og Dessau. 6.500 flyangfall ble foretatt mot kommunikasjoner og troppesamlinger i Rhin- og Norge. Redaktør Eide i Nettionen ble funnet skutt i sin seng onsdag morgen og døde senere på sykehus. Han hadde i den senere tid vært nervøs over det tyske nederlag og den dom han visste ventet han. Han viste det siste mot ved å ta sitt eget liv. - Brukseier Hanøborg, som ble skutt, var hirdmann og formann i NS Jegerforening. Han var en farlig vaktmann og angiver.